

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक:- याचिका-२०१४/प्र.क्र.२१९(भाग-३)/नवि-२०
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक:- १६ मार्च, २०१६.

वाचा:- १) शासन निर्णय, गृह विभाग क्र. सीटीएम ०९०९/प्र.क्र.५५८/(भाग-२)/विशा-१ ब, दिनांक ०५.०५.२०११.
२) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्र. याचिका-२०१४/प्र.क्र.२१९/नवि-२०, दिनांक १६.०२.२०१५
३) शासन निर्णय, गृह विभाग क्र. सीटीएम ०२१५/प्र.क्र.७४/विशा-१ ब, दिनांक १८.११.२०१५
४) मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल जनहित याचिका क्र. १०४/२०१० (सोसायटी फॉर फास्ट जस्टीस आणि इतर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) मध्ये दिलेले दिनांक १८.०२.२०१६ चे आदेश

शासन परिपत्रक:-

अनधिकृत धार्मिक स्थळांबाबत पिटीशन फॉर लिक्व टु सिव्हील अपील क्र. ८५१९/२००६ प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेले निर्देश तसेच मा. उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल जनहित याचिका क्र. १०४/२०१० (सोसायटी फॉर फास्ट जस्टीस आणि इतर विरुद्ध महाराष्ट्र शासन व इतर) मध्ये दिलेल्या निर्देशानुसार शासन निर्णय गृह विभाग, दि. १८.११.२०१५ अन्वये अनधिकृत धार्मिक स्थळांबाबत करावयाच्या कार्यवाहीचा कालबद्ध कार्यक्रम निश्चित करण्यात आला आहे. सदर प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने दि. १८.०२.२०१६ रोजी झालेल्या सुनावणीच्या वेळी सदर कालबद्ध कार्यक्रमानुसार कार्यवाही होत नसल्याबाबत नाराजी व्यक्त करून खालीलप्रमाणे निदेश दिले आहेत:-

The State Government will have to issue directions to the municipal corporation that now religious structure are not constructed without obtaining permission. If necessary, the state may issue further directions under section 154 of the Maharashtra regional and town planning act, 1966 directing the municipal authorities to take preventive steps.

२. शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग, दि. १६.०२.२०१५ अन्वये अनधिकृत धार्मिक स्थळांवर महाराष्ट्र नगररचना अधिनियम, १९६६ च्या कलम १५४ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून दि. २९.०९.२००९ नंतर उभी राहिलेली अनधिकृत धार्मिक स्थळे निष्कासित करण्याबाबत तात्काळ कार्यवाही करण्याचे निदेश देण्यात आले आहेत. मा. उच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त निर्देशानुसार नवीन धार्मिक स्थळ आवश्यक त्या परवानग्या मिळाल्याशिवाय उभारले जाणार नाही, याची काळजी सर्व महानगरपालिका आयुक्तांनी घ्यावी. सदर आदेशांचे सर्व महानगरपालिका आयुक्तांनी काटेकोरपणे पालन करावे. अनधिकृत धार्मिक स्थळांबाबत करावयाच्या कालबद्ध कार्यक्रमानुसार विहित कालावधीत कार्यवाही पूर्ण होईल, याची दक्षता घ्यावी.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०३१६१७०४४४३२२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कृत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ज. ना. पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. विरोधी पक्षनेते, दोन्ही सभागृह, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई
- २) सर्व सन्माननीय विधानसभा/ विधानपरिषद व संसद सदस्य
- ३) मा. राज्यपाल महोदय यांचे सचिव
- ४) मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव
- ५) सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा. राज्य निवडणूक आयोग यांचे कार्यालय
- ७) मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक
- ८) मा. लोकआयुक्त व उपलोकआयुक्त यांचे कार्यालय
- ९) मुख्यमंत्री महोदय यांचे जनसंपर्क अधिकारी
- १०) राज्यातील सर्व महानगरपालिकांचे आयुक्त
- ११) उप सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) निवडनस्ती